

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobkyň: a) M. C., narozená dne X.
b) nezletilá E. Č., narozená dne X.
obě státní příslušnost Gruzie
obě bytem X.

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 8. 2023, č. j. OAM-1086/ZA-ZA11-ZA20-2022,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhají přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 8. 2023, č. j. OAM-1086/ZA-ZA11-ZA20-2022, kterým bylo rozhodnuto, že se žalobkyním mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14,

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

§ 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

II. Žalobní body

2. Žalobkyně v žalobě namítaly, že napadené rozhodnutí je nezákonné a nepřezkoumatelné kvůli vadám předcházejícího správního řízení. Správní orgán nezjistil přesně a úplně skutečný stav věci. Celé řízení bylo jednostranné a neobjektivní. Žalovaný porušil svou povinnost postupovat řádným procesním postupem v souladu s právním řádem, se zásadami a principy činnosti správních orgánů. Rozhodnutí bylo nedostatečně odůvodněno a zákon byl vyložen chybně. Použité informace nejsou aktuální.
3. V silně patriarchální společnosti, která si zakládá na tradicích, stále přetrvávají stereotypy, problémy s domácím násilím i dětskými sňatky. Gruzie je mezi evropskými státy jedním z těch, kde jsou dětské sňatky nejčastější. Podle zákona sice mohou lidé v Gruzii uzavřít sňatek až od 18 let, ale rodiny často děti provdají ve venkovském kostele či mešitě. Kulturně a nábožensky proto považují sňatek za uzavřený a úřední záležitosti vyřídí až o několik let později. Je tak velmi těžké vysledovat, kolik dětských ženichů a nevěst v Gruzii ve skutečnosti je, napsal časopis National Geographic. OSN odhaduje, že před 18. rokem se vdá nejméně 17 procent dívek. Nejhorší na tom je, že drtivá většina společnosti to jednoduše nepovažuje za problém.

III. Vyjádření žalovaného

4. Žalovaný s žalobou nesouhlasil, odkázal na obsah správního spisu. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzenými důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně a jejího nezletilého dítěte jsou obavy z výhrůžek jejího otce a bývalého partnera. Žalobkyně jakékoliv politické přesvědčení popřela a v průběhu správního řízení ani neuvedla, že by se ve své vlasti jakkoliv politicky angažovala, či měla jakékoliv potíže spojené s uplatňováním politických práv a svobod. V případě nezletilého dítěte je uplatňování politických práv objektivně nemožné již s ohledem na jeho věk.
5. Žalobkyně rovněž neuvedla žádné skutečnosti, které by vedly k závěru, že by byla ona sama nebo její nezletilé dítě v Gruzii vystaveny jakémukoliv jednání přiřaditelnému pojmu pronásledování ve smyslu zákona o azylu.
6. Po posouzení všech uvedených tvrzení žalobkyně, tak žalovaný dospěl k závěru, že v průběhu správního řízení neuvedla žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjela ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byla azylově relevantním způsobem pronásledována.
7. Žalobkyně jako jediný důvod odchodu z vlasti uvedla obavu ze svého otce a bývalého přítele, kteří jí vyhrožovali smrtí z důvodu otěhotnění, přičemž se s tímto neobrátila na policii ani na jiný orgán státní moci, protože se bála a styděla. Domnívá se, že by možnost vnitrostátní ochrany nemohla využít, protože na taková oznámení policie nereaguje, a pokud ano, tak to trvá velmi dlouho. V případě návratu do vlasti má obavu, že jí nebo její dceři dotyčné osoby ublíží a že nebude mít kde s dcerou žít a skončí na ulici.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

8. Žalovaný je toho názoru, že žalobkyně zcela rezignovala na řešení své situace v rámci využití vnitrostátní ochrany a nijak netvrdila a nedoložila, že by nebylo možné se domáhat ochrany u správních orgánů v její rodné zemi, své problémy se rozhodla řešit odjezdem z vlasti. Žalobkyně má v případě konkrétní obavy z chování svého otce či bývalého partnera možnost využít právní prostředky, které jí dává země původu, přičemž Gruzie poskytuje svým občanům širokou škálu možností k ochraně práv. Gruzínské státní orgány vnímají problém domácího násilí a násilí na ženách velice intenzivně a aktivně realizují kroky ke zlepšení situace. Mimo to jsou dostupné i mechanismy na ochranu proti nečinnosti státních orgánů v Gruzii. V podobné věci pak judikoval Nejvyšší správní soud že žádost o azyl, jejímiž jedinými důvody jsou toliko potíže se soukromými osobami („mafii“) v domovském státě, spočívající ve vydírání žalobkyně, je zřejmě bezdůvodná. Důvodem pro udělení azylu mohou být pouze tehdy, pokud by orgány domovského státu, u nichž by se žalobkyně skutečně domáhala poskytnutí ochrany, nebyly schopny ochranu před takovým jednáním poskytnout.
9. Z těchto všech uvedených důvodů nebyla žalobkyni a dceři mezinárodní ochrana udělena, a to ani doplňková ochrana.
10. Žalobkyně se dne 16. 12. 2022 a dne 27. 6. 2023 s obstaranými informacemi neseznámila (odmítla). Námitku ke zprávám o zemi původu vznesenou až v žalobě žalovaný má za účelovou, použité a založené informace o zemi původu jsou aktuální. Stejně tak tvrzené obavy z dětských sňatků nijak nesouvisí se situací žalobkyně ani její nezletilé dcery, žalobkyně je navíc zmiňuje až v podané žalobě. Žádného pochybení se žalovaný tedy v tomto ohledu nedopustil, a žalobkyně nebyly nijak zkráceny na svých právech.
11. Po zhodnocení výpovědi žalobkyně o okolnostech jejího pobytu ve vlasti před odchodem ze země, posouzení hlavních motivů k odchodu z vlasti a obstaraných podrobných aktuálních informačních pramenů, nedospěl žalovaný ani k závěru, že by žalobkyním v případě návratu do vlasti hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu.

IV. Obsah správního spisu

12. Ze správního spisu soud zjistil tyto pro řízení podstatné skutečnosti:
13. Žalobkyně a) dne 13. 12. 2022 podala žádost o udělení mezinárodní ochrany, uvedla, že byl ohrožen její život, neboť v Gruzii je nepsaný zákon, že žena nesmí otěhotnět a mít děti nebo sexuální vztah, pokud není vdaná. Když otěhotněla, otec jí začal vyhrožovat, že jí zabije, v tu dobu byla nezletilá. Jiné důvody nemá.
14. Dne 16. 12. 2022 poskytla údaje k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany, sdělila, že nemá žádné politické přesvědčení, nikdy nebyla členkou žádné politické strany ani skupiny a politicky se neangažovala. Je svobodná a bezdětná. Z Gruzie odcestovala letecky dne 7. 10. 2022, následně X. měsíce pobývala u kamarádky v X. a pak na radu své další známé požádala o mezinárodní ochranu v ČR. Je v X. měsíci těhotenství, ale nemá žádné zdravotní komplikace ani omezení. Z vlasti odcestovala, protože otěhotněla a otec jí začal vyhrožovat. Nechtěl, aby se dítě narodilo, vyčítal jí, že mu udělala ostudu. S partnerem, se kterým čeká dítě, měla asi tříměsíční vztah, jakmile dotyčný zjistil, že je těhotná, rozešli se. Její bývalý partner o dítě nestál a chtěl, aby šla na potrat. Vyhrožoval

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

jí zabitím, pokud na potrat nepůjde. Dotyčná zpočátku svým rodičům neřekla, že je těhotná. Očekávala pomoc od otce dítěte, ale když ten pomoc odmítl, začal jí vyhrožovat, tak to oznámila své rodině. V té době byla ve X. měsíci těhotenství a potrat by už byl složitý. Rodiče z toho byli v šoku a otec jí navrhoval potrat. Když odmítla, začal vyhrožovat, že ji vlastníma rukama zabije. K těmto událostem došlo v září 2022. Poté se žadatelka obrátila na X., která jí umožnila u ní bydlet a zařídila jí cestovní doklad a finance na cestu do ČR. X. jí litovali, ale nemohli se o ni postarat, protože otec zakázal každému v rodině, aby jí pomohli. Finanční situace zmíněných příbuzných není tak dobrá, aby jí mohli více pomoci. V této souvislosti jmenovaná doplnila, že ze svého okolí zná případy, kdy rodina zabila dceru, která otěhotněla mimo manželství. Tyto informace má z televize, novin a z facebooku. Zákon lidi nechrání, a když policie někoho obviní z vraždy, vyšetřování trvá hodně let, pak je viník propuštěn. S popsány problémy se na nikoho s žádostí o pomoc neobrátila, protože měla strach. Otec jejího dítěte jí vyhrožoval, že když půjde na policii, tak ji zabije, až se dostane na svobodu. Nešla na policii, ani když jí vyhrožoval otec. Bála se a styděla se stěžovat si na vlastního otce. Na otázku správního orgánu, zda se obrátila s žádostí o pomoc na nějaké nevládní organizace pomáhající ženám nebo nezletilým matkám, jmenovaná odpověděla, že organizace pomáhají, když otěhotní nezletilá. V době svých potíží již však byla zletilá, tak si myslí, že by jí nemohly pomoci. Proto se na nikoho neobrátila. Odcestovat do ČR se dotyčná rozhodla na radu X., která má v X. kamarádku. U ní po příletu bezplatně bydlela a finančně jí pomáhala. Do Gruzie se nechce vrátit, protože by tam byla úplně sama. Nemá tam nikoho, kdo by jí pomohl, neměla by žádné peníze a musela by žít na ulici. Bojí se také, že by jí nebo jejímu dítěti mohl ublížit její otec. Dále doplnila, že v Gruzii nejsou takové organizace, na které by se mohla obrátit, a které by jí pomohly žít s dítětem. Závěrem pohovoru jmenovaná sdělila, že by chtěla pomoc, aby mohla beze strachu porodit a vychovat své dítě.

15. Dne 29. 5. 2023 podala žadatelka jménem svého nezletilého dítěte žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Dne 27. 6. 2023 poskytla zákonná zástupkyně nezletilé žalobkyně b) údaje k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR, sdělila, že dcera se narodila v X., je zdravá a nepotýká se s žádným zdravotním omezením. O mezinárodní ochranu své dcery žádá, protože má obavu, že v případě návratu do vlasti, by je její otec nebo biologický otec dcery mohl zabít. Má také obavu, že v Gruzii nebude mít kde s dcerou žít a skončí na ulici; důvody její dcery, tak přímo souvisí s důvody, které uváděla při své žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR. V průběhu pohovoru zákonná zástupkyně uvedla, že naposledy byla v Gruzii v říjnu 2022. S rodinou a s bývalým partnerem byla naposledy v kontaktu, než odcestovala z vlasti, nyní je pouze v kontaktu se X. a se známými. Nadále má obavu ze svého otce a bývalého partnera, protože jí vyhrožovali zabitím. Kdyby se obrátila na policii nebo státní orgány, nikdo by jí nepomohl, protože žena tam není chráněna. Příbuzní jí také nepomohou, protože mají strach a nemají finanční možnosti. Finančně na tom nejsou dobře, v Gruzii není dobrá ekonomická situace. Jmenovaná vyrůstala v tradiční rodině a nemanželské dítě je pro ně hanba. Otec by její dceru nikdy nepřijal. Myslela si, že bývalý partner se s ní ožení, ale bohužel se tak nestalo. Dále sdělila, že vnitrostátní ochrany své domovské země by nemohla využít, protože orgány na takové žádosti nereagují, a pokud by reagovaly, tak to trvá velmi dlouho. Jednoduše je jim to úplně jedno. Žádné kroky však v tomto ohledu nezkoušela podniknout, jelikož jí její otec i bývalý partner vyhrožovali, že pokud budou zatčeni, tak ji po propuštění zabijí. Následně dodala, že pokud by se na policii stejně

obrátila, jednalo by se pouze o výhrůžku a nic by s tím neudělali. K poznámce správního orgánu, zda se v Gruzii zajímala o dostupnost krizových center pro oběti domácího násilí, dotyčná uvedla, že o krizových centrech a azylových domech, kde by mohla žít se svou dcerou, neví. Ví pouze o takových centrech, kde by dceru musela odevzdat, což by nedovolila. Je jí známo, že stát poskytuje nějaké příspěvky, ale jsou velmi nízké, kolem 200 lari. K možnosti najít si v Gruzii vlastní ubytování, žadatelka sdělila, že teoreticky by si ubytování někde našla, ale měla by strach, že ji otec s bývalým partnerem najde a uskuteční své výhrůžky. Gruzie je malá země a mohli by se dozvědět, že se vrátila. Tady se cítí bezpečně a pomáhají jí známí a přátelé. Než odcestovala, schovávala u X., nemohla spát a měla strach. Bylo to pro ni psychicky náročné. Otec její útěk z domu oznámil policii a chtěl, aby ji našli; má finanční možnosti, takže může uplácet. Zmíněná X. má velkou rodinu a bydlí v bytě, takže tam mohla žadatelka zůstat kratší dobu, ale trvale s dcerou by tam žít nemohla. V ČR žije v X. s kamarádkou a jejím manželem. Kamarádka je X. a její manžel je X. Jmenovaná v současnosti nepracuje a všechny náklady jí hradí uvedená kamarádka a její manžel. Dělají to naprosto nezištně. Mají dobré srdce. Ona dostává příspěvky jako uprchlík a její manžel pracuje na stavbě a má poměrně vysokou výplatu. V případě návratu do vlasti má žadatelka obavu, že ji její otec nebo bývalý partner zabijí. Jestli by ublížili dceři, neví. Není si jistá vůbec ničím. Závěrem pohovoru zákonná zástupkyně sdělila, že chce zde s dcerou žít v bezpečí. Na podporu svých tvrzení nedoložila žádné doklady či jiné materiály.

16. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvodem podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je obava z výhrůžek otce žalobkyně a) a bývalého partnera, otce žalobkyně b).
17. Správní orgán vycházel především z výpovědi žalobkyně a) a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Gruzii. Konkrétně vycházel z informace OAMP - Gruzie: Základní přehled o zemi ze dne 28. 11. 2022, z Informace OAMP – Gruzie: Domácí násilí. Legislativa, státní ochrana a podpora obětí ze dne 12. 5. 2023 a z Informace OAMP – Gruzie: Policie. Ochrana proti soukromým osobám, korupce a místní vlivy. Přítomnost policie v okolí administrativní hranice s Jižní Osetií ze dne 14. 4. 2023.
18. Žadatelka neuvedla žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že by s dcerou ve své vlasti vyvíjely činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byly azylově relevantním způsobem pronásledovány. Žadatelka nemá žádné politické přesvědčení a vysloveně uvedla, že nebyla členkou žádné politické strany ani skupiny a politicky se neangažovala.
19. Správní orgán dále nedospěl k závěru, že by žadatelka s dcerou mohly ve vlasti pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, či že by jim takové pronásledování hrozilo v případě návratu do vlasti. Žadatelka v průběhu správního řízení uvedla, že ve vlasti otěhotněla se svým bývalým přítelem, který ji spolu s jejím otcem nutil jít na potrat, a když odmítla, vyhrožovali jí smrtí. Dotyčná údajně vyhrožování svého otce a bývalého přítele na policii ani jiný orgán státní moci ve své domovské zemi neoznámila, protože se bála a styděla. Domnívá se, že by vnitrostátní ochrany nemohla využít, protože na takové oznámení policie nereaguje, a pokud ano, tak to trvá velmi dlouho. U X. se pak nějakou dobu skrývala a s její pomocí odcestovala do ČR. V případě návratu do vlasti má obavu, že jí nebo její dceři dotyčné osoby ublíží a že nebude mít kde s dcerou žít a skončí na ulici. Správní orgán konstatoval,

že z přiložených informací o zemi původu jednoznačně plyne, že Gruzie poskytuje svým občanům širokou škálu možností k ochraně práv. Skutečnost, že i žadatelce je ve vlasti dostupná adekvátní ochrana, je zřejmá z přiložené informace Gruzie: Základní přehled o zemi ze dne 28. 11. 2022, která mimo jiné uvádí, že: „Gruzínští občané mohou ke své obraně použít řadu legálních prostředků, včetně podání stížností ke státnímu zastupitelství a justičním institucím. Poté, co vyčerpali vnitrostátní možnosti odvolání, mají právo odvolat se proti soudním rozhodnutím týkajícím se údajného porušení Evropské úmluvy o lidských právech státem k Evropskému soudu pro lidská práva (ECHR). Gruzínští občané se v případě porušení práv a svobod ze strany soukromých osob či státních složek mohou obrátit také na Úřad veřejného ochránce práv, který má mandát monitorovat lidská práva a zkoumat obvinění ze zneužívání a diskriminace. Nevládní organizace považovaly Úřad veřejného ochránce práv za nejobektivnější z vládních orgánů pro lidská práva. Úřad veřejného ochránce práv případ prošetří a v případě jakéhokoli podezření na pochybení ze strany státních složek jej postoupí k dalšímu řízení Zvláštní vyšetřovací službě. Domácí a mezinárodní lidskoprávní skupiny vykonávaly svoji činnost ve většině případů bez omezování ze strany státu, vyšetřovaly a zveřejňovaly svá zjištění o případech týkajících se lidských práv. Vládní úředníci byli k jejich názorům do určité míry vstřícní.“

20. Informace OAMP - Gruzie: Policie. Ochrana proti soukromým osobám, korupce a místní vlivy: Přítomnost policie v okolí administrativní hranice s Jižní Osetií ze dne 14. 4. 2023 pak konkrétně uvádí: „V Gruzii existovala možnost prvotního kontaktování skrze např. telefonní linku a prvotní reakce nepředstavovala v případě tzv. obvyčejné kriminality (např. násilí, nepolitické kauzy) problém. Proti mafii, resp. tzv. vory v zakone, gruzínské úřady podnikaly aktivní kroky již za prezidenta Saakašviliho, resp. počínaje revolucí růží v roce 2003. Nyní vory-v-zakone operují převážně mimo území Gruzie. Ač sice disponují určitou autoritou v některých částech gruzínské společnosti, bezpečnostní složky proti nim vystupují. Kvalita vyšetřování se lišila například i mezi oblastmi a často závisela na vedoucím vyšetřovacího týmu. Gruzínské úřady ve snaze zvýšit kvalitu přistoupily k relokaci prokurátorů, kteří dohlíželi na vyšetřování a v některých případech sami přecházeli na pozici vyšetřovatele. Jednou ze zmiňovaných výzev bylo nedostatečné oddělení operativce a vyšetřovatele v rámci policie a z toho pramenící špatná dělba práce. Nicméně úřady již v této oblasti přistoupily k reformám v Tbilisi a snažily se systém implementovat i v dalších regionech. V rámci policejní reformy úřady uplatňovaly též tzv. community policing v hlavním městě Tbilisi a od 1. ledna 2023 systém spolu s posílením analytické činnosti implementovaly ve všech velkých městech napříč Gruzii. Efektivita policie závisela na druhu kriminality a též na typu oběti. Obecně v případech „klasického zločinu“ a „low profile“ kriminality, např. vraždy, krádeže, násilné trestné činy apod., postupovala policie bez problémů. Naopak v případech nových druhů kriminality, např. kyberkriminalita, a taktéž v případech domácího násilí, gender a LGBT+ problematiky nebo v případech dětské kriminality často záleželo na oblasti i další podpoře, např. mediální podpoře, podpoře neziskového sektoru apod. Například v případech zločinů motivovaných sexuální orientací a genderovou identitou bylo v roce 2021 započato 106 případů a stíháno 69 osob. Pozitivní vnímání efektivy policejní práce převažuje u většiny společnosti a v podobné míře je na ministerstvo vnitra hleděno s důvěrou (včetně částečné důvěry) ze strany společnosti.“
21. Dotyčná v této souvislosti sdělila, že měla strach výhrůžky ze strany svého otce a bývalého partnera policii oznámit a byla skeptická k tomu, jak by případné vyšetřování dopadlo, Z citované informace je však dále zřejmé, že pro případné stížnosti na činnost policie existovalo několik kanálů - Generální inspekce 2021/2022, která byla poté

nahrazena Službou zvláštního vyšetřování a Službou pro ochranu osobních údajů. Případnou nečinností či zneužitím pravomocí státních orgánů se rovněž zabývá již zmíněný úřad ombudsmana, který aktivně za dodržování lidských práv vystupuje, a je obecně považován za jeden z nejdůvěryhodnějších a nejefektivnějších gruzínských úřadů v oblasti ochrany lidských práv. Gruzínské úřady také poskytují ochranu svědkům a oběť. Pro specifické zločiny existují postupy pro poskytnutí ochrany, např. využití náramku monitorujícího polohu pachatele domácího násilí nebo vykazání splatností na 30 dnů apod.

22. Skutečnost, že gruzínské státní orgány vnímají problém domácího násilí a násilí na ženách velice intenzivně a aktivně realizují kroky ke zlepšení situace v této oblasti dokládá také Informace OAMP – Gruzie: Domácí násilí: Legislativa, státní ochrana a podpora obětí ze dne 12. 5. 2023. Z této informace mimo jiné vyplývá, že: „*Gruzie prvotně vymezila domácí násilí zákonem v roce 2006 (zákon č. 3143 o předcházení násilí na ženách a/nebo domácímu násilí, ochraně a pomoci obětem násilí) a legislativní stránka v oblasti násilí na ženách a domácího násilí zůstává hodnocena jako velmi vyspělá. V roce 2012 novela trestního zákoníku vymezila trestný čin domácího násilí. V roce 2018 byly po novele trestního zákoníku nově vymezeny vražda spáchaná členem rodiny a vražda na základě genderu (přítěžující okolnosti) a zpřísněny tresty, např. za recidivu, v oblasti domácího násilí nebo za domácí násilí v přítomnosti nezletilé osoby. Případy domácího násilí se trestají podle čl. 175 správního řádu nebo podle čl. 381 trestního zákoníku, resp. čl. 126. Mimo fyzického domácího násilí rozeznává zákon i další druhy domácího násilí, např. psychologické. Jestliže nedošlo k fyzickému zranění, trest je stanoven v rozmezí 80 až 150 hodin veřejné prospěšných prací nebo je ukládán trest odnětí svobody až do 2 let. Gruzie ratifikovala Úmluvu Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí (tzv. Istanbulskou úmluvu), jejímž požadavkům přizpůsobovala tamější mechanismy ochrany a související opatření. Na základě gruzínské legislativy byly ustanoveny následující opatření a instituce: vydání policejního vykazání na základě hodnocení rizik, soudní ochranné nařízení, GPS elektronická kontrola vysoce rizikového pachatele, služba koordinátora pro svědky a oběti při Kanceláři prokurátora (asistence pro oběti), odbor ochrany lidských práv při ministerstvu vnitra (mající zlepšit policejní přístup), programy nápravy/rehabilitace pro pachatele, monitorování tzv. femicidy při Kanceláři veřejného ochránce práv (tzv. Femicide watch), protokoly reakce a dokumentování případů domácího násilí (vč. informování) ve zdravotnických zařízeních.“ Jak dále také vyplývá z výše uvedené informace: „Mimo trestněprávní roviny předpokládá gruzínské legislativa asistenci obětem domácího násilí (např. zmíněný zákon z roku 2006). Na základě zákona musí být zřízeny azylové domy a denní centra péče, která jsou zodpovědná za psychologickou a sociální rehabilitaci obětí a taktéž za lékařskou i právní asistenci a ochranu. Za implementaci zákona č. 3143 podle č. 7 jsou zodpovědné ministerstvo pro vnitřně vysídlené osoby z okupovaných teritorií, práce, zdraví a sociálních věcí (zejm. sociální rovina), ministerstvo vzdělávání, vědy a sportu a kancelář prokurátora spolu se soudním systémem a bezpečnostními složkami (zejm. identifikace obětí a preventivní mechanismy proti pachatelům). Oběti domácího násilí mají nárok na právní pomoc, kterou zajišťuje státem financovaná Služba právní pomoci. Na lokální úrovni jsou ustanoveny rady pro genderovou rovnost, které mají pravomoc dále regulovat problematiku genderové rovnosti včetně domácího násilí na místní úrovni.“*
23. Uvedená informace, také popisuje aktuální státní mechanismy ochrany před domácím násilím a konkrétně uvádí, že: „*Gruzínská policie provozuje nonstop tísňovou linku (112), mimo které existovala i mobilní aplikace s chat botem a SOS tlačítkem, která umožňovala*

komunikaci skrze textové zprávy, aniž by byl upozorněn pachatel v blízkosti oběti. Další linka provozovaná taktéž policií slouží k poskytování informací o ochranných mechanismech a pro obecné konzultace (linka: 2 309 903 - úkryty, vykázaní a ochranné rozhodnutí, získání statusu oběti). Speciální tísňová linka pro oběti domácího násilí (tel. 116 006) zajišťuje komunikaci v několika jazycích (gruzínština, angličtina, farsí, turečtina, ruština, arabština, arménština, ázerbájdžánština). Tísňové linky zajišťují anonymitu volajícím. Mimo ministerstvo vnitra, resp. policii, je celodenní linka (1481) provozována pro oběti domácího násilí a násilí proti ženám i Kanceláři veřejného ochránce práv. Kromě státem provozovaných tísňových linek podobně služby poskytovaly i některé neziskové organizace.“

24. V rámci odstranění nedostatků a zlepšení kvality vyšetřování domácího násilí a násilí na ženách byl v roce 2018 ustanoven v rámci ministerstva vnitra odbor ochrany lidských práv a monitorování kvality. Ustanovení odboru souviselo se snahou sjednotit vyšetřování na úrovni policie (např. interní doporučení pro policii) i prokurátora. Od dubna 2021 mají případy domácího násilí vyšetřovat pouze zvláště vyškolení prokurátoři z Kanceláře prokurátora a policisté.
25. Na základě výše uvedeného správní orgán konstatoval, že žadatelky mohou své problémy řešit nástroji vnitrostátní ochrany své domovské země a že tato ochrana je účinná a dostupná.
26. Správní orgán v této souvislosti upozornil na znění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004-48, podle kterého skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavu před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny.
27. Správní orgán se také zabýval hodnocením hledisek pro udělení humanitárního azylu, v této souvislosti hodnotil zejména rodinnou, sociální a ekonomickou situaci žadatelek, přihlédl i k věku a zdravotnímu stavu nezletilé. Žadatelky jsou zdravé a nemají žádné zdravotní komplikace, které by jim znemožňovaly vycestovat do vlasti. Žadatelka v průběhu správního řízení mimo jiné dále uvedla, že se do Gruzie nechce vrátit, protože by tam byla úplně sama, nemá tam nikoho, kdo by jí pomohl, neměla by žádné peníze a musela by žít na ulici. Dále doplnila, že v Gruzii nejsou takové organizace, na které by se mohla obrátit, a které by jí pomohly žít s dítětem.
28. Citovaná informace OAMP - Gruzie: Domácí násilí. Legislativa, státní ochrana a podpora obětí ze dne 12. 5. 2023 k této problematice uvádí, že za sociální politiku v oblasti domácího násilí (pomoc, rehabilitace apod.) je zodpovědné zejména ministerstvo pro vnitřně vysídlené osoby z okupovaných teritorií, práce, zdraví a sociálních věcí. Přístup k sociální pomoci vzniká na základě tzv. statusu oběti, které vydává relevantní služba ministerstva vnitra (na základě vydání vykázaní nebo rozhodnutí o uznání osoby za oběť), soud (vydávající ochranné nařízení) nebo Komise pro genderovou rovnost. Status oběti je platný 18 měsíců a následně musí být požádáno o jeho obnovení. V Gruzii existovalo pět úkrytů/azylových domů (města Tbilisi, Kutalsi, Saturni, Sighnaghi a Gori) a pět krizových center (města Tbilisi, Kutaisi, Gori, Ozurgeti, Marneuli), které provozuje Státní fond na ochranu a podporu obětí obchodování s lidmi a Agentura pro péči a pomoc obětem obchodování s lidmi. V rámci obou druhů center jsou k dispozici sociální

pracovníci i psychologové. Krizová centra provozovaly taktéž některé neziskové organizace, např. Sakhli v Zugdidi a v Telavi, obě i s dočasným ubytováním. Úkryt provozuje taktéž nezisková organizace ve městě Akhaltsikhe. Celkový počet lůžek ve státem spravovaných úkrytech je 65, ve třech úkrytech neziskových organizací kapacita činí 20 míst. Minimální standardy pro všechny provozovatele stanovuje ministerské nařízení č. 01-64N a chod denních krizových center je pravidelně monitorován například Státní agenturou pro péči a Kanceláří veřejného ochránce práv. Státem provozované úkryty ubytovávají jak ženské, dětské, tak mužské klienty a předpokladem pro vstup je oficiální status oběti domácího násilí. Všechny poskytované služby - ubytování, právní, psychologické a tlumočnické služby - jsou bezplatné. Každodenní chod úkrytů zajišťuje 5 zaměstnanců. Tým specialistů krizových center zahrnuje vždy právníka, sociálního pracovníka, zdravotní sestru, psychologa a pečovatelku pro děti. Doba pobytu v úkrytu je omezena od 1 dne do 9 měsíců, v případě pobytu s dětmi až 12 měsíců. Poté klientovi úkrytu případně vzniká nárok na sociální bydlení buď formou financování nájmu, nebo získání sociálního bytu. Podle statistik stát financoval v období 2020-2022 nájem 36 ženám, jednorázovou materiální pomoc poskytl dalším 77 ženám a 55 žen bylo ubytováno v sociálních bytech. Opětovnou pomoc v úkrytu vyhledalo za stejné období 23 žen. Mechanismy samospráv na podporu obětí domácího násilí zahrnují především finanční pobídky (jednorázové i pravidelné), pomoc s platbou nájmu, materiální i personální pomoc nebo financování lékařské pomoci (vč. vyšetření). Podle zprávy Kanceláře veřejného ochránce práv je přístup samospráv charakterizován fragmentaritou nebo některými byrokratickými překážkami (např. povinností mít trvalý pobyt v dané samosprávě, oficiální status oběti od státních institucí), ač podle téže zprávy nelze uvedené problémy vztáhnout na všechny samosprávy. Některé místní samosprávy udržují pro oběti domácího násilí vlastní programy, např. samospráva v Telavi financuje nájem pro dočasné ubytování ve výši 100 lari měsíčně a podobně samospráva v Kutaisi alokovala finanční pomoc ve výši 100 lari po dobu 1 roku pro 10 obětí domácího násilí. Úkryty hodnotili lidskoprávní aktivisté při srovnání s jinými etapami jako nejorganizovanější článek z celého systému psychosociální rehabilitace ženských obětí násilí.

29. Správní orgán tak shledal, že Gruzie poskytuje potřebnou materiální, finanční i sociální péči a že v případě potřeby ji mohou využít i žadatelky. Správní orgán připomněl, že v současné době žalobkyně a) žije v ČR se svojí dcerou u své kamarádky, X. státní příslušnice a u jejího manžela, X. občana. V ČR nikoho jiného nemá, neovládá český jazyk a je v podstatě odkázána na pomoc zmíněných osob. Lze usuzovat, že určité pomoci by se žadatelkám z jejich strany mohlo dostávat i po návratu do Gruzie, a to zejména s ohledem na původ X., který je X. občan. Ve městě X. žije také X., která pomáhala žalobkyni a) s odchodem do ČR a která jí sice nemůže finančně pomoci, ale lze očekávat, že s ní bude moci být v kontaktu i po návratu do vlasti.
30. Žadatelka neuvedla a ani správní orgán nenalezl žádné skutečnosti svědčící pro udělení doplňkové ochrany. Samotná špatná obecná situace v zemi původu zpravidla pro shledání existence reálného nebezpečí nestačí a tvrzení žadatele by měla korespondovat s informacemi o zemi původu.
31. Žalobkyně a) v průběhu řízení uvedla, že ve vlasti otěhotněla a byla jejím otcem a bývalým přítelem nucena k potratu. Když to odmítla, vyhrožovaly jí uvedené osoby smrtí. Údajné výhrůžky ze strany otce a bývalého partnera policii neoznámila, protože

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

měla strach a byla skeptická k tomu, jak by případné vyšetřování dopadlo. Své problémy se proto rozhodla řešit odjezdem z vlasti. Jak již správní orgán uvedl v části týkající se azylu, z doložených informací jednoznačně plyne, že žadatelky mají v případě deklarovaných potíží možnost využít vnitřní ochrany své domovské země. Příslušné bezpečnostní složky jsou připravovány na nové druhy kriminality a důraz je kladen i na potírání kriminality v oblasti domácího násilí a násilí na ženách. V případě nečinnosti těchto složek nebo v případě zneužití jejich moci, fungují v zemi kontrolní mechanismy. Správní orgán se tak nemůže ztotožnit s názorem dotyčné, že by jí ze strany policie nebyla poskytnuta potřebná pomoc. Hrozbu vážné újmy nespátřuje ani správní orgán v deklarované obavě žadatelky, že by po návratu do vlasti čelila s dítětem existenčním problémům. Je nezpochybnitelné, že v Gruzii existuje pro osoby, které se setkaly s domácím násilím, pomoc ze strany státu i ze strany soukromých organizací. Správní orgán neshledal, že by tato pomoc nebyla případně dostupná žadatelkám. V ČR jsou odkázány na pomoc svých známých, X. občanky a X. občana, žádní příbuzní zde nežijí. V X. má žalobkyně a) X., u které žila před svým odjezdem z Gruzie. Se zvyšujícím se věkem žalobkyně b) již také nebude nutně odkázána na pomoc druhých, ale bude moci nastoupit do zaměstnání a své životní náklady si hradit samostatně.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

32. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
33. Žalobce v žalobě namítala, že Gruzie je patriarchální společností s problémy s dětskými sňatky.
34. Dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu existují v řízení o udělení mezinárodní ochrany dvě základní povinnosti - břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany je samotný žadatel, z obsahu jehož žádosti se pak v následujících fázích vychází. Žadatele stíhá břemeno tvrzení a jeho žádost je posuzována z hlediska skutečností, které označí jako důvody podání své žádosti o mezinárodní ochranu. V průběhu řízení o udělení azylu musí žadatel uvést veškeré relevantní důvody, na základě kterých poté správní orgán jeho žádost posoudí (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2016, č. j. 7 Azs 78/2016-23). Důkazní břemeno je následně rozloženo mezi žadatele a správní orgán. Správní orgán je povinen k tvrzením uvedeným v řízení o mezinárodní ochraně zajistit maximální možné množství důkazů a obstatat dostatečně přesné, aktuální a důvěryhodné informace o zemi původu žadatele (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2016, č. j. 1 Azs 214/2016-32, či usnesení ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013-38, a ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014-48). Správní orgán zjišťuje skutkový stav věci v rozsahu možných důvodů udělení mezinárodní ochrany, které vycházejí z žadatelovy výpovědi v průběhu řízení o mezinárodní ochraně (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003-41). Rámec zjišťování skutkového stavu

tedy určuje sám žadatel o mezinárodní ochranu především svými tvrzeními, který musí uvést veškeré relevantní důvody, pro které žádá o mezinárodní ochranu, na základě kterých poté správní orgán jeho žádost posoudí. Nejvyšší správní soud se k povinnosti tvrdit azylově relevantní důvody vyjádřil například též v rozsudku ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59, v němž konstatoval, že z žádného ustanovení zákona o azylu nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikala povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné, a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost tvrzení má zvláště v řízení ve věcech mezinárodní ochrany zásadní význam, neboť pouze stěžovatel svým tvrzením utváří rámec zjišťování skutkového stavu ve správním řízení. Z dikce § 12 a násl. zákona o azylu je zřejmé, že správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v příslušných ustanoveních uvedené. Na tomto místě je třeba zdůraznit logiku řízení o žádosti o udělení azylu, které je provázáno zásadou aktivity žadatele o azyl.

35. Soud k námitce o nebezpečí v zemi původu konstatuje, že se z velké části mýlí s azylovým příběhem, jaký žalobkyně tvrdila v řízení před žalovaným, kdy uváděla obavy z výhrůžek otce a bývalého partnera. O problému dětských sňatků žalobkyně a) píše až v žalobě, bez bližšího osvětlení, zda jde o skutečnosti nové, které nemohla uvést dříve, netvrdí ani, z jakých důvodů se domnívá, že by jimi měla být ohrožena její dcera. Odkaz na zdroj informací – National Geographic je pak zcela obecný, není uvedený ani název článku, ani datum publikace.
36. Soud konstatuje, že žalovaný specificky k otázce dětských sňatků v Gruzii nevedl dokazování, protože žalobkyně tento druh nebezpečí neuvedla. Žalovaný zároveň k obecnější otázce násilí na ženách a možnostem vnitrostátní ochrany vedl rozsáhlé dokazování. Žalobkyně kromě dětských sňatků rovněž zcela obecně poukazují na problém s domácím násilím a na neaktuálnost použitých zpráv. Žaloba je i v tomto aspektu zcela obecná, nijak nereaguje na rozsáhlou a podrobnou argumentaci žalovaného, soudu není zřejmé, které závěry, případně které zdroje, jsou zpochybňovány a z jakých důvodů. Soud je tedy schopen tuto námitku vypořádat pouze v obecné rovině.
37. K otázce pronásledování soukromými osobami a k nemožnosti domoci se náležité ochrany od státu se již Nejvyšší správní soud mnohokrát vyjádřil (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003-65, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 Azs 45/2003-49, ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004-48, ze dne 31. 3. 2004, č. j. 6 Azs 41/2004-67, ze dne 26. 8. 2004, č. j. 5 Azs 187/2004-49, ze dne 13. 9. 2004, c. j. 4 Azs 160/2004- 41, ze dne 27. 6. 2005, č. j. 4 Azs 395/2004-68, ze dne 30. 6. 2005, č. j. 4 Azs 440/2004-53, ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004-41, ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005-54, ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008-57, ze dne 24. 11. 2016, č. j. 5 Azs 251/2016-19, či ze dne 15. 2. 2017, č. j. 1 Azs 312/2016-31). Subjektivní nedůvěra vůči vnitrostátním orgánům bez dalšího neodůvodňuje rezignaci na využití ochrany státu (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2013, č. j. 5 Azs 11/2012-23). Pouze pokud by informace o zemi původu ukazovaly na opodstatněnost této nedůvěry, nebylo by možné po žadateli o mezinárodní ochranu požadovat, aby vyčerpал prostředky vnitrostátní ochrany (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS).
38. Soud doplňuje, že Gruzie je zařazena na seznam bezpečných zemí původu ve vyhlášce č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, ve

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

znění pozdějších předpisů. Také aktuální judikatura uznává, že Gruzie patří mezi státy, které jsou schopné svým příslušníkům ochranu poskytnout. Gruzii za bezpečnou zemi původu nadále považuje i aktuální judikatura Nejvyššího správního soudu (viz např. usnesení ze dne 25. 1. 2024, č. j. 5 Azs 242/2023-39, usnesení ze dne 25. 9. 2023, č. j. 8 Azs 214/2022-52, nebo usnesení ze dne 31. 5. 2023, č. j. 8 Azs 233/2022-61).

39. Soud dále shledal, že žalovaný shromáždil dostatečné podklady. Podle § 23c odst. 1 písm. c) zákona o azylu jsou podkladem pro vydání rozhodnutí žalovaného mimo jiné „*přesné a aktuální informace z různých zdrojů o státu, jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany státním občanem*“. Tyto informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů a (4) transparentní a dohledatelné (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81, č. 1825/2009 Sb. NSS).
40. Žalobkyně v žalobě pouze obecně tvrdí, že si žalovaný neopatřil potřebné informace a zprávy o zemi původu nehodnotil adekvátně, bližší argumentace však chybí. Žalovaný vycházel z informace OAMP - Gruzie: Základní přehled o zemi ze dne 28. 11. 2022, z Informace OAMP – Gruzie: Domácí násilí. Legislativa, státní ochrana a podpora obětí ze dne 12. 5. 2023 a z Informace OAMP – Gruzie: Policie. Ochrana proti soukromým osobám, korupce a místní vlivy. Přítomnost policie v okolí administrativní hranice s Jižní Osetií ze dne 14. 4. 2023. Lze konstatovat, že tyto zprávy výše uvedená kritéria naplňují, soud nemá poznatky, že by některé údaje byly již neaktuální. Žalobkyně samy aktuálnější zprávy neoznačily.
41. Soud tedy přezkoumal napadené rozhodnutí s intenzitou odpovídající jejich obecnosti, shledal, že žalovaný vyložil zákon správně a odůvodnil své rozhodnutí dostatečně, neboť obsahuje všechny nezbytné zákonné náležitosti. Žalovaný se vypořádal se všemi skutečnostmi, které žalobkyně uvedla. Žalovaný své rozhodnutí založil na aktuálních podkladech z ověřitelných zdrojů.
42. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
43. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně ve věci neměly úspěch, proto jim náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 14. března 2024

JUDr. Lenka Loudová v. r.

samosoudkyně